

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2020

ΣΥΝΕΞΕΤΑΣΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ – ΕΠΑΛ

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η Δραστηριότητα

A1. Σύμφωνα με το κείμενο η Παγκόσμια Ημέρα Νερού είναι σημαντική γιατί μας θυμίζει ότι το νερό πρέπει να αποτελεί το πρώτο μέλημα της παγκόσμιας κοινότητας. Και αυτό, γιατί σε αυτό οφείλουμε καταρχήν την ύπαρξή μας. Έπειτα, επειδή το νερό εξαντλείται και μολύνεται καθιστώντας βασανιστικές τις συνθήκες διαβίωσης των συνανθρώπων μας, θέτοντας υπό αίρεση το δικαίωμα στη ζωή, αλλά και πλήττοντας την άγρια φύση. Τέλος, είμαστε αντιμέτωποι με τον εφιάλτη της λειψυδρίας η οποία θα προκαλέσει τραγικές συνέπειες.

2^η Δραστηριότητα

A2. Τίτλος ευαισθητοποίησης του αναγνωστικού κοινού: Αγωνιστείτε για το ..νερό!

Με τον τίτλο αυτό θα μπορούσαμε να ευαισθητοποιήσουμε τους αναγνώστες σχετικά με το ζωτικής σημασίας θέμα της έλλειψης νερού σήμερα. Καταρχήν, με το β' πληθυντικό πρόσωπο και την προστακτική έγκλιση απευθυνόμαστε άμεσα στον αναγνώστη και τον προτρέπει να αναλάβει δράση υπέρ της προστασίας του βασικού αυτού αγαθού. Προς την ίδια κατεύθυνση συμβάλλουν και τα σημεία στίξης, αποσιωπητικά και θαυμαστικό, τονίζοντας την έκπληξη που μας δημιουργείται με τη συνειδητοποίηση ότι το βασικό αυτό αγαθό το οποίο θεωρούμε δεδομένο, εξαντλείται και απαιτείται η κινητοποίηση όλων των ανθρώπων του πλανήτη. Η προτροπή αυτή γίνεται φανερή στην προτελευταία παράγραφο του κειμένου, όπου ο συγγραφέας αναφέρει: «Υπάρχει όμως ... για την επιβίωσή μας».

Επίσης, ο τίτλος σχετίζεται άμεσα με το νόημα του κειμένου, αφού σε αυτό θίγονται αφενός η αξία του νερού ως βασική προϋπόθεση ζωής και αφετέρου τα προβλήματα που δημιουργεί και πρόκειται να δημιουργήσει η έλλειψή του στο μέλλον. Η αξία του νερού για την ανθρώπινη ζωή εντοπίζεται στην 4^η παράγραφο του κειμένου «Ωστόσο, όπως μαθαίνουμε στο σχολείο ... είναι το νερό», όπου ο συγγραφέας εξηγεί βασισμένος σε επιστημονικά δεδομένα ότι χωρίς το νερό είναι αδύνατη η συνέχιση της ζωής. Επίσης, το ότι τα προβλήματα που δημιουργεί η λειψυδρία είναι πολύ σοβαρά αποδίδονται στην 3^η παράγραφο όπου περιγράφονται οι δεινές συνθήκες ζωής συνανθρώπων μας ανά τον κόσμο που πρώτοι βιώνουν το πρόβλημα «Για τις ταλαιπωρημένες γυναίκες και τα αδικημένα ανήλικα ... της άγριας φύσης».

A3. Με τη χρήση του α' πληθυντικού προσώπου ο αρθρογράφος καταφέρνει να δημιουργήσει κλίμα οικειότητας με τον αναγνώστη, να μειώσει την απόσταση μεταξύ τους και να δείξει ότι θεωρεί και τον εαυτό του ως συμμετοχο στο πρόβλημα. Θέλει επίσης να τονίσει ότι η έλλειψη νερού είναι ένα πρόβλημα που μας αφορά όλους ανεξαιρέτα και γι' αυτό όλοι φείλουμε να συμμετέχουμε στη δράση με σκοπό την αντιμετώπισή του. Με άλλα λόγια, θέλει να τονίσει την αναγκαιότητα της συλλογικής δράσης.

A4. ΣΥΝΩΝΥΜΑ

α) διεθνής προτεραιότητα = παγκόσμια προτεραιότητα

β) ταλαιπωρημένες γυναίκες = βασανισμένες γυναίκες

γ) έχουν εγκαταλείψει τις εστίες τους = έχουν εγκαταλείψει τον τόπο τους

δ) κρούουν τον κώδωνα = χτυπάνε των κώδωνα

ε) ατμοσφαιρική μόλυνση = ατμοσφαιρική ρύπανση

στ) να επιδεινώσουν την κατάσταση = να χειροτερέψουν την κατάσταση

3^η Δραστηριότητα

A5. Επικοινωνιακό πλαίσιο: Ομιλία

Προσφώνηση – Αποφώνηση

Κύριο Μέρος: Τρόποι με τους οποίους οι νέοι μπορούν να προστατέψουν το υδάτινο στοιχείο

1. Ανακύκλωση
2. Οικονομία στη χρήση του νερού.
3. Συμμετοχή σε κινητοποιήσεις υπέρ της προστασίας του υδάτινου στοιχείου.
4. Συμμετοχή σε εθελοντικές δράσεις
5. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της σχολικής κοινότητας σε σχέση με το θέμα, μέσω της διοργάνωσης ημερίδων, της ανάρτησης άρθρων στο ιστολόγιο του σχολείου κ.α.
6. Περιορισμός του υπερκαταναλωτισμού με σκοπό τον περιορισμό των σκουπιδιών που μολύνουν θάλασσες και ακτές
7. Χρήση προϊόντων και συσκευασιών που είναι φιλικά προς το περιβάλλον και περιορισμός υλικών, όπως πλαστικά, συνθετικά κ.α.

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η Δραστηριότητα

B1. Ο Μαρκοβάλντο απηυδυσμένος από τη μόλυνση του περιβάλλοντος αποφασίζει να κινητοποιηθεί ώστε να εξασφαλίσει για την οικογένειά του τροφές ανόθευτες και αγνές. Έτσι, απομακρύνεται από την πόλη και κατευθύνεται προς την ύπαιθρο με σκοπό να βρει ένα σημείο του ποταμού καθαρό και εκεί να ψαρέψει. Πράγματι, βρίσκει στην εξοχή ένα πλάτωμα του ποταμού στο οποίο κολυμπούν πολλά και ζωηρά ψάρια και επιδίδεται στο ψάρεμα. Όταν όμως είναι έτοιμος να φύγει με μια καλή ψαριά, ένας αγροφύλακας τον σταματά και του εξηγεί ότι τα ψάρια του ποταμού είναι δηλητηριασμένα, εξαιτίας του εργοστασίου που χύνει τα τοξικά του απόβλητα στον ποταμό.

2^η Δραστηριότητα

B2. α) Περιγραφή: «Ξαφνικά, παραμερίζοντας μερικά κλαδιά, είδε λίγα μέτρα παρακάτω τα σιωπηλά νερά ...θύμιζε λίμνη στα βουνά» (2^η παράγραφος)

Διάλογος: «Ει, εσείς! ... Πέταξέ τα αμέσως αλλιώς θα σου τα κατάσχω!» (7^η παράγραφος)

Μονόλογος: «Όλες μου οι προσπάθειες ... κερδοσκοπών» (1^η παράγραφος)

B2. β) Στην περίοδο αυτή εντοπίζουμε μία παρομοίωση «ήταν ένα πλάτωμα του ποταμού σαν μια μικρή ήσυχη λεκάνη». Με την παρομοίωση αυτή ο συγγραφέας επιχειρεί να αποδώσει με ζωντάνια,

αμεσότητα και παραστατικότητα την ομορφιά του φυσικού τοπίου που αντίκριζε ο ήρωας και να τονίσει την ηρεμία των νερών που προκαλούσε αισθητική απόλαυση στην ψυχή του ήρωα.

3^η Δραστηριότητα

Η περιπέτεια του Μαρκοβάλντο μου δημιουργεί συναισθήματα θλίψης και απογοήτευσης. Για άλλη μια φορά αποδεικνύεται η καταστροφική manía του ανθρώπου σε βάρος της φύσης. Ο άνθρωπος ξεχνά ότι η φύση τον τρέφει, στη φύση χρωστάει το ότι υπάρχει αλλά και την πνευματική του εξέλιξη και την ψυχική του ηρεμία. Έχει καταστήσει το χρήμα πρώτη αξία ζωής και πληγώνει βάνανυσα το φυσικό περιβάλλον. Νομίζω ότι ο φόβος για το μέλλον γίνεται κυρίαρχο στοιχείο του ψυχικού βίου όλων μας, αφού κινδυνεύουμε να μεταμορφωθεί σε λίγα χρόνια ο πλανήτης μας σε έναν πλανήτη τοξικό που δεν θα μπορεί να φιλοξενήσει ίχνοσ ζωής. Παράλληλα μου δημιουργεί και το συναίσθημα της οργής και με κάνει να συνειδητοποιώ ότι η διάσωση του περιβάλλοντος εξαρτάται από όλους μας. Όλοι πρέπει να αντισταθούμε σε αυτή την ανήθικη συμπεριφορά απέναντι στη φύση και να αποκαταστήσουμε με συντονισμένη προσπάθεια τις καταστροφές. Γιατί δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι τη γη δεν την κληρονομήσαμε από τους προγόνους μας, αλλά τη δανειστήκαμε από τα παιδιά μας.